Ware en onware religie

15 september 1961
lezing 88

“Gegroet, lieve vrienden. Ik heet jullie allemaal weer welkom. Zegeningen voor jullie allen. Moge dit komende seizoen en elk facet ervan gezegend zijn.

Voor ik overga tot de lezing van vanavond, wil ik allereerst een paar woorden richten tot degenen die *werkelijk* dit pad volgen; die echt nauwgezet op zoek zijn in zichzelf; die met dit zeer intensieve programma bezig zijn om zichzelf te vinden en te leren kennen en die op die manier in staat zijn om te groeien en in een gelukkiger mens te veranderen. Voor jullie belooft dit een uitermate belangrijk jaar te worden. Hoeveel jullie tot stand kunnen brengen hangt natuurlijk van jezelf af. Maar na al het werk dat gedaan is, is de tijd nu rijp om jullie van beter gereedschap te voorzien om mee te kunnen werken. Als jullie je uiterste best doen om jezelf met de grootste openhartigheid tegemoet te treden, kunnen jullie maximaal voordeel halen uit dit komend jaar. Vooral de combinatie van groeps- en privéwerk zal daarbij bevorderlijk zijn. Dit nieuwe soort groepswerk, dat zich gestaag ontwikkelt en overeenkomstig jullie behoeften en mogelijkheden groeit, zal meer en meer onvervangbaar blijken

Degenen die minder intensief met zelfonderzoek bezig zijn, maar daar toch in zekere mate naar streven door naar deze lezingen te luisteren of ze te lezen, door de boodschap ervan te doordenken en te proberen dat op zichzelf toe te passen, zullen dit ook een vruchtbaar jaar vinden. Natuurlijk niet in dezelfde mate als degenen die er regelmatig en onder begeleiding aan werken. Maar ze zullen niettemin enige verhelderende inzichten krijgen, als zij daar tenminste echt toe bereid zijn.

Laten we dus allemaal van de bedoeling uitgaan om samen te werken, elkaar en onszelf te begrijpen en er echt voor te zorgen dat je dit jaar

een beslissende stap vooruit kunt zetten op dit pad. Het materiaal dat jullie verwerkt hebben en het werk dat jullie in het verleden al verricht hebben, zal jullie klaar doen zijn voor wat komen gaat.

En nu, vrienden, over naar deze lezing. Deze eerste lezing van dit seizoen zal gaan over het onderwerp ‘ware en onware religie’. Niet alles wat ik zeg zal helemaal nieuw zijn, maar jullie zullen het nu op een dieper niveau kunnen begrijpen en toepassen. Het meeste van wat niet nieuw voor je is, weet je alleen met je verstand, terwijl er nog een grote discrepantie bestaat tussen je emoties en je uiterlijke kennis. Een belangrijk deel van het werk dat te doen staat, is die discrepantie te onderzoeken.

Door de eeuwen heen heeft de goddelijke wereld zich altijd ingespannen om ware religie aan de mensen door te geven en over te brengen. Maar tegelijk met deze poging ontstond de onvermijdelijke tegenreactie. Deze is niet zozeer antireligie, zoals je misschien denkt, maar onware religie. De vervorming van de waarheid verschijnt onder het mom dat de vervalsing de waarheid is. Als je de geschiedenis volgt, zul je een heel duidelijke tendens kunnen vaststellen van het onware naar de waarheid, weliswaar met veel terugvallen, doch langzaam maar zeker. Vooral de laatste tijd, ondanks of misschien wel dankzij alle grote veranderingen en verwarring, gaat de tendens sterker dan ooit in de richting van ware religie.

Wat zijn de voornaamste verschillen tussen ware en onware religie? Een van de meest beslissende factoren is het volgende idee: voor onware religie is gehoorzaamheid aan het gezag een van de belangrijkste steunpilaren. In alle religies (bij de een wat meer dan bij de ander) speelt het begrip ‘gehoorzaamheid’ een belangrijke rol. Ware religie gehoorzaamt niet. Ze is vrij. Ware religie is een proces van de wil, een vrije, door jezelf bepaalde daad, die voortkomt uit begrip. Ze laat iemand naar zijn eigen volle overtuiging handelen en niet op basis van angst of vanuit het verlangen om een machtiger persoon, wezen of autoriteit te behagen of gunstig te stemmen.

Gehoorzaamheid aan het gezag is aangemoedigd door vertegenwoordigers van religie met een als halfwaar en slechts gedeeltelijk geldig argument, dat de mensheid nog te onontwikkeld was in haar passies om haar vrij te kunnen laten. Vandaar dat ‘gehoorzaamheid’ geïntroduceerd en benadrukt moest worden om de maatschappij te beschermen.

Oppervlakkig gezien lijkt dit juist. Maar feitelijk klopt het niet. Want hoewel het waar is dat de algemene ontwikkeling van de mensheid niet ver genoeg gevorderd is om vrij te zijn van destructieve impulsen, hoeven wetten die een dergelijke destructiviteit willen voorkomen niet gekoppeld te worden aan religie. Met andere woorden, religie hoeft - om misdaden te voorkomen - geen beeld over te dragen van een harde, strenge, autoritaire God. Daar zijn andere middelen voor via het burgerlijk recht. Het is niet nodig dat religie vervormd en waarheid gehinderd wordt door een beroep te doen op de meest zwakke, zieke en onrijpe neigingen van de mens. Deze neigingen worden uitgebuit om onware religie in stand te houden.

Dankzij jullie werk op dit pad, weten jullie inmiddels allemaal dat een van de grootste gevechten waar je bewustzijn doorheen moet in de strijd met je onbewuste neigingen, bestaat uit het (onbewuste) verlangen om een zich vastklampend, beschermd kind te blijven met de weigering om de ogenschijnlijke moeite te doen om volwassen te worden met eigen verantwoordelijkheid en onafhankelijkheid. Voor het kind in je lijkt het een veel betere regeling om hulpeloos te blijven en op die manier de machtige volwassen wereld of God of enig ander substituut te ‘dwingen' om de verantwoordelijkheid over je eigen leven, die je zelf zou moeten dragen, over te nemen. De enorm schadelijke gevolgen die deze verborgen houding op de persoonlijkheid heeft, kunnen alleen achterhaald worden als je je volledig bewust wordt van dit proces. Maar onbewust vecht je hier juist tegen vanuit de wensgedachte dat de nadelen van het volwassen zijn vermeden kunnen worden door vast te houden aan de wens om kind te blijven, terwijl je weigert de tragische nadelen van een gedwongen en voortgezette kindertijd onder ogen te zien.

Deze houding tast je ziel ernstig aan en zorgt er uiteindelijk voor dat je echt hulpeloos en zwak wordt, terwijl die goddelijke autoriteit van wie je wenst dat hij jouw verantwoordelijkheid overneemt, er gewoon niet is. Dit veroorzaakt op zijn beurt weer verbittering, rebellie en een diep gevoel van onrechtvaardigheid, want je voelt je bedrogen. Je hebt tenslotte gehoorzaamd, vaak naar de letter. Maar in dit soort gehoorzaamheid schuilt altijd een verkeerd motief: “Als ik gehoorzaam, zult u mij beschermen. U zult de beslissingen voor mij nemen. Ik zal er niet verantwoordelijk voor worden gehouden en ik zal beloond worden met geluk omdat ik zo'n braaf kindje ben geweest”. Omdat God een dergelijke ongezonde houding niet ‘beloont’, moet je

je wel bedrogen voelen. Het kan niet anders dan dat je onrechtvaardigheid in de wereld voelt.

Onware religie heeft deze zeer zieke neiging van mensen versterkt en slaat er munt uit. Ze heeft regels en dogma's opgesteld en de wet vervormd tot zo'n rigide denkschema dat mensen heel gemakkelijk geneigd waren tot juist die houding, die de religieuze autoriteiten van hen vroegen. Ze stimuleerde hun angst, afhankelijkheid en hulpeloosheid en bevorderde een vernederende, hoewel vaak heel subtiele, neiging om je koest te houden. Dit heeft als bijkomstig schadelijk effect dat het zelfverachting en schaamte veroorzaakt, die op hun beurt weer vaak een uitlaatklep vinden die destructief is voor anderen, maar ook voor jezelf. Rebellie moet het gevolg zijn van deze serie emoties.

Telkens wanneer je bij iemand een overheersende houding aantreft van angst, verlegenheid, niet voor zichzelf opkomen, braaf zijn en/of gehoorzaamheid, moet er evenzeer evenredig sprake zijn van rebellie. Misschien niet aan de oppervlakte, maar het moet er zijn! Geen twijfel over mogelijk. Het zal een hele strijd zijn om dit niveau van rebellie, verbittering, vijandigheid en agressieve neigingen te vinden. Deze strijd komt door je weerstand om je geliefde zelfbeeld op te geven van een 'goed' mens te zijn. Deze behoefte om zo 'goed te zijn' wordt voor het grootste deel bepaald door het bovengenoemde verborgen streven om een hulpeloos kind te blijven met de bedoeling om de volwassen wereld (God of het leven of een menselijke autoriteit) te laten zien dat er nodig voor dit kind gezorgd moet worden. En het kind 'verdient' slechts een dergelijk weldadige zorg als het 'goed' blijft.

Hetzelfde geldt als je bij iemand voornamelijk rebellie aantreft, een al te sterke nadruk op onafhankelijkheid, die zich in een overdreven mate uit in afzondering, isolement, vijandige en dominerende neigingen, stoerheid en wars zijn van alle wetten en regels. Je kunt er dan zeker van zijn dat voorzover al deze emotionele houdingen bestaan, er evenzeer sprake is van angst, kruiperige braafheid en hulpeloosheid. Maar in dit laatste geval is deze houding aan het zicht en het bewustzijn onttrokken. De schaamte daarover is zo groot dat de persoonlijkheid een oneigenlijk gevoel van vrijheid en onafhankelijkheid aanneemt, dat slechts een armzalige nabootsing is van het echte gevoel. Omdat de persoonlijkheid de strijd van het leven zo sterk wenst te vermijden, krimpt hij ineen zoals het bange en brave

type, maar hij schaamt zich voor dit verlangen, deze zwakte en voor de teleurstelling dat hij zijn zin niet krijgt. Onbewust voelt hij zich alleen. Van alle mensen is hij degene die door God, door het leven of een menselijke autoriteit verworpen wordt. En de schaamte daarover moet koste wat het kost verborgen blijven.

Deze beide grove typeringen - vaak komen ze in minder grove mengvormen en combinaties voor - laten natuurlijk psychische afwijkingen zien die altijd zijn terug te voeren op ouderlijke invloeden en vroegere ervaringen. Het is echter ook belangrijk om deze uitingsvormen eens vanuit een spiritueel en religieus gezichtspunt te bekijken. Een volledig bewustzijn en begrip van deze houdingen, met al hun kettingreacties en bijverschijnselen, zal je laten zien hoe je van binnen afwijkt van je bewuste overtuigingen.

Dus wanneer je aan de buitenkant religieus geloof, gehoorzaamheid en braafheid waarneemt, probeer dan niet alleen de claimende hulpeloosheid te achterhalen, maar ook de verborgen wrok dat God niet voor de dag is gekomen om je te geven wat jij nodig had en wilde om bij de hand genomen te worden en het leven goed te maken voor jou, om wreedheid en onrechtvaardigheid, lijden en pijn te laten verdwijnen op deze aarde. Dergelijke algemene klachten komen vaak voort uit de innerlijke subjectieve teleurstelling dat er niet ‘voor je gezorgd wordt’.

En als je duidelijke rebellie, agressiviteit en een drang naar al te grote onafhankelijkheid aantreft, probeer dan diep in jezelf het verlangen te vinden naar de stevige hand van een autoriteit die jou leidt en uitermate goed voor je is, en je teleurstelling op te geven dat je hem niet gevonden hebt.

Een deel van je taak bij het zelfonderzoek is vast te stellen waar diep in je ziel nog onware religie heerst; waar je als het ware religieuze voorschriften gebruikt om je achter te verschuilen en om je kinderlijke weigering om volwassen te worden, goed te praten. Je bewuste, juiste overtuigingen zijn heel weinig waard als niet je hele wezen ervan doordrongen is. Als je deze juiste ideeën niet in praktijk brengt, ervaart en voelt, dan zijn je goede gedachten krachteloos. Ze zijn als een lege schaal. Alleen als je overtuigingen en denkbeelden integraal deel uitmaken van je emotionele aard en je hele karakterstructuur, hebben ze kracht. Telkens wanneer je je afvraagt waarom iets jou overkomt, terwijl je toch overtuigd bent van de diepte van je goede denken en van

de spirituele wetten die je zo goed kent, kun je ervan verzekerd zijn dat je er van binnen, althans in enig opzicht, van afwijkt. Het is jouw taak om te weten te komen op welke manier, in welk opzicht en in welke mate je in je wezen, in je gevoelens en dus in je innerlijke en uiterlijke daden afwijkt van je correcte, bewuste overtuigingen. Ofschoon je misschien heel goed weet dat God geen weldadige of vijandige autoriteit is en dat God ons vrij laat en het aan ons is om ons te ontwikkelen, zul je daaronder toch vaak ontdekken dat je gevoelens volledig afwijken van dergelijke kennis.

Het zijn niet alleen de problemen die je vele incarnaties lang met je meedraagt en ook niet alleen de levensomstandigheden van je kindertijd en van je ouders die bevorderlijk zijn om deze conflicten naar boven te halen. Het is ook de algemene trend van religie die dat misleidende idee van gehoorzaamheid - vaak zelfs blinde gehoorzaamheid - versterkt. Dit leidt vervolgens tot overheersende hulpeloosheid, onechte goedheid en braafheid; of overheersende onafhankelijkheid, rebellie en onechte stoerheid; of een combinatie van beide. In beide gevallen verberg je iets en probeer je ijverig jezelf en anderen te bewijzen dat het verborgene niet bestaat. In het ene geval verberg je je rebellie en vijandigheid; in het andere geval verberg je je hulpeloosheid en je verlangen naar bescherming, je neiging om braaf en ‘goed’ te zijn.

Door deze vervormingen op te sporen, te begrijpen en op te lossen, word je niet alleen volwassen en sterk en een veel gelukkiger mens, je draagt ook veel meer bij aan het uitbannen van onware religie en aan de groei van ware religie over de gehele wereld dan je op dit moment kunt beseffen.

Deze opvatting over gehoorzaamheid, zoals die door de onware religie gestimuleerd en geleerd wordt, is met geen mogelijkheid te verenigen met het idee van een vrij mens die op eigen kracht goddelijkheid kan bereiken. Als blinde gehoorzaamheid weggenomen wordt uit de ziel van religie en van het individu, zal de rebellie tegen wat waarlijk goed, wijs en liefdevol is, ophouden, omdat ze de smaak van hypocrisie, van zogenaamde goedheid en van onechtheid zal verliezen. Die schijnt ze zo vaak voor een aantal mensen te hebben. Ware religie, authentieke spiritualiteit heeft als voornaamste doel de mens vrij en sterk te maken, niet zwak en hulpeloos, en hem zelf verantwoordelijk te maken door niet af te wachten tot de gerechtigheid hem op een presenteerblaadje

opgediend wordt, maar door zijn eigen gerechtigheid tot stand te brengen. Vanuit een verkeerde houding laat je je opgelegde hulpeloosheid niet verdwijnen, integendeel, je versterkt haar eerder en daarmee ook onware religie, zelfs als hulpeloze zwakte en het vasthouden aan het gezag wel eens een bewust niet-religieuze vorm aannemen. Je moet dus wel inzien dat dergelijke onrijpheid en afwijkingen van je ziel hand in hand gaan met onware religie. En alles wat onecht is roept altijd onechte tegenmaatregelen en extremen op.

Zoek dus uit in welke subtiele, diep verborgen schuilhoeken van je ziel je verwacht dat God jouw leven leeft; dat Hij de beslissingen voor je neemt; dat Hij je de gewenste resultaten levert; dat Hij jou geeft wat je zelf zou kunnen krijgen als je maar het besluit nam om een vrij, volwassen mens te worden. Kijk naar dit deel in je dat schadelijker is dan je op dit moment voor mogelijk houdt. Met deze verborgen houding breng je jezelf ernstige schade toe. *En je maakt van de waarheid een vals steunpunt.*

Religie in haar onware vorm is veel schadelijker voor ware religie dan volledig atheïsme en materialisme, omdat ze een klucht maakt van de waarheid en van de waardigheid van een vrij, goddelijk menselijk wezen en van de goddelijke kracht in de mens. *Ze verschaft degene die anti religie is, een goed argument.* Het wordt dus heel belangrijk dat je uitzoekt waaraan je je nog vast blijft klampen uit angst om op eigen benen te staan. Je zult je misschien eerst afvragen hoe je te werk moet gaan om dat deel in jezelf te vinden. Ik zeg je dat het niet uitmaakt waar je begint, zolang je je blik maar op dat doel gericht houdt. Neem iedere negatieve emotie: jaloezie, verbittering, angst, hulpeloosheid - en de meest veelzeggende van allemaal: *zelfmedelijden*. Zodra je deze gevoelens vaststelt, zal het niet veel moeite kosten te achterhalen hoe je spiritueel en emotioneel hardnekkig wil blijven vasthouden aan je kindertijd. Zet jezelf ertoe in deze richting te zoeken, zelfs al ben je er toevallig van overtuigd dat dit niet voor jou geldt. Als je het echt wilt, zul je het vinden. Dat is altijd zo geweest. Zodra je eenmaal het stuk gevonden hebt waarin je onbewust en hardnekkig een hulpeloos kind wilt blijven, zul je spoedig zien dat dit deel verantwoordelijk is voor je zwakte, je hulpeloosheid en je daaruit voortkomende angst voor het leven. Maar je bestrijdt dit door jezelf nog hulpelozer, angstiger en zwakker te maken. Pas als je dit werkelijk ziet en begrijpt, ga je veranderen en zal je kracht groeien. Je zult niet langer hopen dat God je datgene geeft waarvoor je sterk genoeg zou moeten en kunnen zijn

om zelf te verkrijgen. En dat geeft je zelfrespect en zekerheid. Als je je vastklampt aan een grotere autoriteit dan jezelf om moeite en verantwoordelijkheid te ontlopen, moet je jezelf wel haten en zelfverachting voelen. Je wordt zwakker en hulpelozer.

Deze autoriteit kan de vorm aannemen van een vaag gevoel dat de hele wereld beter moet worden, of het leven in het algemeen, of het lot. Emotioneel kan het gelden voor bepaalde mensen; of het kan feitelijk slaan op jouw idee over God. Dit leidt dan vervolgens tot het beeld van God dat ik al weer een tijd geleden met jullie besproken heb.[1] Juist het resultaat van onware religie aan de ene kant en je onbewuste hardnekkigheid om kind te blijven aan de andere kant, produceren dit beeld van God.

In de overgangssituatie tussen onware religie en ware religie komt er een fase waar niets is. Dat is inderdaad een moeilijke periode. Het is een tijd waarin je je alleen voelt omdat de onechte god aan het verdwijnen is en de ware God nog niet echt vat kan krijgen op jouw wezen. In deze fase kan heel je geloof in elkaar storten. Je kunt vol twijfel zitten of God wel echt bestaat. Dit alles komt door het wegvallen van valse zekerheid, van vluchtmogelijkheden en van zogenaamde steunpunten, die allemaal deel uitmaken van je spirituele ontwikkeling in je kindertijd. Omdat jouw kinderlijke beeld van God inderdaad niet blijkt te bestaan, lijkt het even alsof God helemaal niet bestaat.

Maar als dat verkeerde idee over religie met haar godsbeeld verdwijnt, begint er (ook al bevind je je tijdelijk in een pijnlijke periode van alleenzijn) een innerlijke kracht in jou te groeien, lang voordat je je er bewust van wordt - als je je tenminste niet uit het veld laat slaan door deze tijdelijke toestand. Je moet bereid zijn het op je te nemen om heel, sterk en vol vertrouwen in jezelf te worden. Je moet beslissen niet toe te staan dat deze tijdelijke toestand je verplettert en je afstand doet nemen van het leven en alle strijd. Als je in zo'n toestand terecht komt, kun je er niet als een vrij en sterk mens uit te voorschijn komen, maar je kunt opnieuw weer ten prooi vallen aan de misleidende, schrale troost van onware religie. Als je je eigen kracht ontwikkelt juist omdat je je alleen voelt, zul je er boven op komen en zal de weg naar ware religie vrijgemaakt worden door je eigen houding en inspanningen. Alleen op deze manier kun je die ingebeelde hand en die ingebeelde

[1] Lezing 52 'Je beeld van God' (Noot vertaler)

god loslaten en de werkelijke vrijheid van God binnen in je ontwikkelen, nadat je door het laagste punt van de curve gegaan bent: het accepteren van je alleenzijn. Een dergelijke juiste vorm van acceptatie zal je onafhankelijkheid en eigen verantwoordelijkheid sterken; ze zijn essentieel voor het goddelijk schepsel dat je wilt worden.

Als je deze woorden echt begrijpt, niet alleen verstandelijk en oppervlakkig, maar nadat je er een tijd lang aan gewerkt hebt en overeenkomstige neigingen, tendensen en reacties tegengekomen bent, zul je twee dingen een stuk beter dan tot nu toe begrijpen.

Ten eerste de lezing over dualiteit: acceptatie van de onbekende dood, in al zijn facetten, is de enige voorwaarde voor acceptatie van leven en geluk.[1] Niet de acceptatie van dood met een spiritualiteit bestaande uit wensdenken, waarbij het onder ogen zien van je angst en twijfel vermeden wordt. Ook niet door gebruik te maken van religie als een vals steunpunt om deze angst en dit alleenzijn weg te wuiven, maar door deze moedig tegemoet te treden en de onderdrukking ervan weg te nemen. Alleen dan kan de onware religie van de vlucht en het vage geloof dat alleen maar dient om je angst te bedekken, vervangen worden door ware religie en kennis.

Wat dit betreft bestaat er een wederkerigheid: het accepteren van de dood en het onbekende is verbonden met de acceptatie van onafhankelijkheid en eigen verantwoordelijkheid. Beide verwijzen naar spirituele en emotionele volwassenheid, vrijheid, groei en creativiteit, kracht en vertrouwen in jezelf, echte zekerheid! In onware religie is het emotionele klimaat: “Ik ben zwak, een hulpeloze zondaar. Ik kan niets doen zonder God, zonder autoriteit, die me toestemming geeft om gelukkig te zijn. Deze God heeft het recht om goed of slecht voor mij te zijn. Maar als ik gehoorzaam en braaf ben, is de kans groot dat Hij me gunstig gezind is, althans dat hoop ik maar.”

Vanuit vernedering ontwikkel je nederigheid. Vanuit een claimende braafheid en blinde gehoorzaamheid - vaak zonder dat je het begrijpt -ontwikkel je je tot een sterk, voor zichzelf verantwoordelijk mens, die vertrouwen heeft in zijn eigen capaciteiten om te verkrijgen wat hij nodig heeft in het leven. Je hebt nu moed nodig om de illusie van de onware religie en van de valse troost los te laten. En als je door deze

[1] lezing 81 'Conflicten in de wereld van de dualiteit' (Noot vertaler)

overgangssituatie gaat, zal uit de waarheid kracht voortkomen.

Het tweede punt dat je ook beter zult gaan begrijpen, is de reden waarom de nadruk in mijn lezingen lange tijd meer lag op het psychologische dan op het spirituele. En dit zal nog vaak het geval zijn. Want niemand van jullie is vrij van de rol die spiritualiteit speelt in de vervorming van je wezen - namelijk als vlucht, als een vervangingsmiddel voor je eigen zwakte, als troost voor je angsten, als hoop om God gerust te stellen zodat Hij je misschien geeft wat je gemakkelijk door je eigen inspanningen zou kunnen verkrijgen als je er maar achterkwam wat je verlamt.

Als religie een vervangingsmiddel is, kan jou dat korte tijd tot steun zijn. Onredelijke angsten kunnen erdoor gesust worden. Maar op den duur tast dat jou en al je krachten om te groeien ernstig aan. Daarom moet ik soms uit de buurt van de waarheid blijven, want je onbewuste zou haar misbruiken en verkeerd begrijpen.

Maar hoe meer deze problemen opgelost worden, hoe veiliger het voor mij wordt om je de waarheid te geven zonder het gevaar dat je erdoor verzwakt wordt. Want ware religie komt voort uit je eigen kracht, niet uit iets dat je opgelegd is. Ze komt van binnen uit en niet zoals je onbewust verwacht, van buitenaf. Het feit dat je je eigen hulpbronnen en kracht ontwikkelt in plaats van ze van iemand anders te krijgen, maakt het niet minder goddelijk. Integendeel. Als je dit begrijpt, zul je het niet erg vinden als we af en toe eens terugkeren naar een meer psychologische benadering. Maar keer op keer zullen we de spirituele benadering oppakken om te zien waar de psychische afwijkingen, de beelden, de vervormingen, de verkeerde conclusies in directe tegenspraak zijn met de spiritualiteit die jullie allemaal nastreven. Pas dan en dan alleen, zul je volledig begrijpen dat dit geen twee onderwerpen zijn die niets met elkaar te maken hebben, maar dat het één een integraal onderdeel is van het ander.

Welnu, vrienden, zijn er vragen betreffende dit onderwerp?”

VRAAG: Kunt u uitleggen wat ware religie is als je het vergelijkt met die verkeerde houding? Hoe past het geloof in God daarbinnen, als je niet het gevoel hebt dat Hij je tot steun is? Ik snap het niet helemaal...

“Je zult voelen dat God je tot steun is, als je bij ware religie bent aangekomen - nadat je het valse steunpunt hebt opgegeven maar dan ‘steun’ in een geheel andere betekenis. Nu heb je Gods hulp nodig omdat je jezelf hulpeloos maakt. Maar dan zul je Gods hulp voelen omdat je de volmaaktheid van het universum en zijn wetten zult beseffen en de kracht ervan waar jij een integraal onderdeel van bent en waar jij je bijdrage aan levert. Je zult voelen dat *jij* de stuwende kracht in je leven bent. Je kunt jezelf helpen als je dat echt wilt, als je bereid bent iets op te offeren. Stel, je wilt op een bepaald gebied gelukkig zijn - en dit is niet een vaag gevoel, maar een duidelijk omlijnd doel - je gaat zoeken en ontdekt op welke manier je tot nu toe dit geluk in de weg gezeten hebt en wat je nu kunt doen om dat op eigen kracht te bereiken. Je begrijpt wat dit van je vraagt en het zal aan jou zijn om ofwel aan die vraag te voldoen omdat je beslist dat het de moeite waard is, ofwel het erbij te laten zitten. Maar in dat geval zul je niet het knagende gevoel in je ziel hebben dat je een verwaarloosd en onheus behandeld kind bent. Dat is spirituele en emotionele rijpheid en ware religie. Het is niet de rol van God om jou te voorzien van dingen waar je zelf geen moeite voor wenst te doen. Maar het Godsbewustzijn houdt in dat zijn wereld zo prachtig is dat je meer macht hebt dan je je tot nu toe gerealiseerd hebt, als je het maar in beweging zet en als je je maar ontdoet van je eigen obstakels, blokkades, hebzucht, luiheid en lafheid.

Onware religie wijst op een houding waarbij je God vraagt je te helpen om iets moeilijks in je leven te boven te komen en vervolgens gaat zitten afwachten. Je onderzoekt niet genoeg waarom je deze moeilijkheid hebt. Misschien dat je dat plichtmatig doet omdat je het moest doen van iemand anders die boven je staat. Maar zelfs terwijl je bezig bent met dat onderzoek, is er altijd een innerlijke neiging om te bewijzen dat jij in dit geval niets van doen hebt met deze moeilijkheid. Onverdiend is het je zomaar overkomen en je kunt er met geen mogelijkheid uitkomen, tenzij God zijn genade laat gelden. Maar je hebt de innerlijke wil en vasthoudendheid niet om te achterhalen hoe *jij* echt kunt krijgen wat je wilt met behulp van je eigen creativiteit. God zit in je. De goddelijke krachten zitten in je als je ze mobiliseert, in plaats van af te wachten tot ze van buiten komen. En het mobiliseren van deze krachten kan alleen geschieden als je die schadelijke houding, dat destructieve laat varen. En het is aan jou dat op te sporen. De kracht en zekerheid die uit deze houding voortkomen, zullen je een heel andere relatie met God geven. Emotioneel zal het idee en het innerlijk

klimaat anders zijn. De woorden kunnen vaak hetzelfde blijven. Onware en ware religie hebben vaak dezelfde woorden. Maar de innerlijke ervaring is totaal verschillend. Zowel in onware als in ware religie kun je zeggen dat Gods genade bestaat. Ook al ben je zelfstandig, genade bestaat ook dan. Maar dat begrijp je pas als je jezelf in een zelfstandige positie geplaatst hebt. Zolang je verwacht dat Gods genade goedmaakt wat te wijten is aan menselijke luiheid en hebzucht zul je teleurgesteld zijn, of je dit nu toegeeft aan jezelf of niet. Dus word je gekwetst en boos en rebelleer je. Vervolgens keer je je dan ofwel helemaal af van God en ontken je zijn hele bestaan in het universum, ofwel je beschouwt jezelf als een afzonderlijk geval van verwaarlozing, deels zijn genade en hulp onwaardig en deels onheus bejegend. Dus wentel je je in schuld en zelfmedelijden. Dit maakt je nog afhankelijker en hulpelozer - en zo draait de vicieuze cirkel verder, terwijl je boete doet voor je opstandigheid tegen God door Hem nog gunstiger te stemmen met angstige gehoorzaamheid, die heel oppervlakkig is en voortkomt uit de ziekste motieven."

VRAAG: Ik snap het. Maar wat kunnen we er aan doen? Dit beeld van God heeft zich zo in ons genesteld door een jarenlange verkeerde houding. Zou het niet betekenen dat als we afstand doen van dit idee, het bidden ook zou veranderen? Onze hele houding zou veranderen? Alles zou veranderen?

"Ja, natuurlijk. Maar zie je, mijn kind, dat je niet kunt zeggen: "Nu ga ik afstand doen van mijn beeld van God". Het is niet iets dat je met je verstand kunt besluiten. Zo werkt het niet. De emotionele lading ervan zou blijven als je het zou proberen te veranderen met een louter verstandelijk besluit. Om er een innerlijke beslissing van te maken moet de procedure dezelfde zijn zoals die altijd gehanteerd wordt in dit werk. De manier van aanpak is deze houding te vinden en hem dieper en volledi ger te begrijpen. Als dit echt gedaan wordt en niet slechts oppervlakkig, zullen jullie allen tot je verbazing ontdekken tot welke belachelijke manieren je je toevlucht hebt genomen om dwangmatig kind te blijven. Je gaat de specifieke redenen zien waarom je dat gedaan hebt. Zodra je bepaalde emotionele gedragspatronen analyseert en begrijpt, zul je beseffen hoe belachelijk ze zijn, hoe onverenigbaar met je bewuste overtuigingen, hoe tegengesteld aan je beste belangen en hoe ze, logisch gezien, onmogelijk zijn omdat ze altijd onderling in conflict zijn met tegengestelde neigingen. Nadat je dit alles gezien en

begrepen hebt, komt de verandering organisch, als het ware vanzelf. Het is nodig dat je een bepaalde tijd jezelf blijft observeren om er volledig inzicht in te krijgen om vervolgens in staat te zijn te veranderen.

Je kunt niet beginnen met te zeggen "Nu ga ik mijn beeld van God over boord zetten". De enige manier is het vinden van deze subtiele en niet in het oog vallende emotionele reacties. Ze zijn niet zo duidelijk en ook niet sterk. Evenmin zijn ze volledig onbewust. Ze zijn er, maar heel subtiel en je bent zo aan ze gewend dat je niet eens in de gaten hebt dat er iets mis is. Ze vinden en analyseren is de eerste stap, vervolgens moet je ze zien in het licht van deze discussie. Dit zal je helpen om dat beeld van God kwijt te raken en op te lossen, want je houding zal op een natuurlijke wijze veranderen. Je zult er bijvoorbeeld achter komen wat je verwachtingen echt zijn en hoe je van binnen klaagt. Je zult er achter komen wat jij zelf zou kunnen doen om van deze verwachtingen realiteit te maken; en je zult gaan begrijpen waarom je dit niet gedaan hebt. Zo moet de procedure zijn. Juist het feit dat je je bewust bent van dit beeld van God is uitermate gunstig voor jou, want heel veel anderen zijn er zich helemaal niet van bewust. Zij zijn ervan overtuigd dat ze wat dit betreft geen enkele vervorming hebben. Ze leggen geen verband tussen bepaalde emotionele reacties en dit beeld van God, deze verkeerde religieuze houding. Ze zijn vervuld van de juistheid van hun bewuste overtuiging, terwijl hun onbewuste denkbeelden nog te ver verwijderd zijn van hun bewustzijn.

VRAAG: Een van de laatste woorden van Christus was "Vader, Uw wil geschiede". Als je dit als voorbeeld neemt, dan zou dit gehoorzaamheid kunnen zijn geweest, of vrijheid.

"Precies. Zoals ik al eerder zei, de woorden zijn vaak hetzelfde. Waarheid kan zo gemakkelijk verkeerd geïnterpreteerd worden, omdat de essentie van waarheid ligt in de bereidheid en het vermogen om te begrijpen. Je zou bijvoorbeeld op basis van wat ik vanavond besproken heb, gemakkelijk kunnen zeggen dat genade van God niet bestaat. Als we ervan uitgaan dat de mens vrij en onafhankelijk is, hoe zit het dan met genade? Hij zou haar niet eens nodig hebben. Dit is niet waar. Genade bestaat wel. Maar er zijn geen woorden die dit begrip 'genade' kunnen uitdrukken, tenzij je eerst de ervaring van ware religie van binnen hebt gehad. Als je genade niet meer nodig hebt ter vervanging van je eigen zwakte, als je niet langer je zwakheid tot troef maakt, pas

dan zul je sterk worden. De eerste tijd zul je nog zonder enig begrip van genade leven. Maar daarna zal het ware begrip genade je beginnen te dagen. Met andere woorden, je moet eerst door deze tussenfase heen waarin je je alleen voelt. De grote mystici noemen dat ‘de donkere nacht’.

Het gezegde dat je zojuist noemde, ‘Uw wil geschiede’, betekent wel beschouwd: “Ik laat de wil van mijn kleine zelf met zijn beperkte blik, los en open mezelf, zodat het Goddelijke tot me kan komen”. Dat zal niet van buiten komen, maar van binnenuit, als een diep weten en als zekerheid, maar je zult jezelf niet los koppelen van dit besef. Het zal voor jou geen kwestie zijn van ‘of ik of God'. Beiden zullen een zijn, maar dat kan alleen als je leert los te laten, als je ophoudt rigide te zijn. Dit is de ware betekenis. De verkeerde betekenis van dit gezegde maakt iemand zwak en onvermogend, zodat hij iemand anders nodig heeft om in zijn plaats te handelen en voor hem te beslissen. Deze andere persoon is dan vaak een menselijke autoriteit, of het kerkelijke gezag dat zegt te handelen namens God. ‘Uw wil geschiede’ betekent geen gehoorzaamheid. Het betekent het openen van jezelf in de grootst mogelijke mate, zodat de grotere wijsheid deel van jezelf zal worden.”

VRAAG: Uit wat u zegt wordt duidelijk dat religie een zaak is van de ontwikkeling van iedere afzonderlijke ziel tot het hoogste punt, door middel van groei via het zoeken en verwerkelijken van jezelf. De kerken hebben echter vele jaren achtereen een dominante rol gespeeld. Het lijkt er dan ook op dat de functie van de kerk uiteindelijk zal vervallen.

“Ja, dat zal inderdaad gebeuren. Als meer mensen een pad van zelfkennis, van groei en het ontwikkelen van hun eigen hulpbronnen volgen, zullen ze geen autoriteit meer nodig hebben. En voor degenen die dan nog niet ver genoeg zijn in hun ontwikkeling, zullen menselijke wetten afdoende zijn om de maatschappij te beschermen tegen ongetemde en destructieve elementen. Het waarlijk goddelijke kan slechts gedijen in vrije zielen. En dat zal ook gebeuren. De algehele trend van de geschiedenis wijst in deze richting.”

VRAAG: U sprak met ons over kameraadschap en wederzijdse relaties. Toch moet je soms alleen zijn. Wat is de juiste en wat de verkeerde soort relatie?

“Daar is een simpel antwoord op, ook al is het niet gemakkelijk te vinden. Als je je emotionele reacties onderzoekt en je wilt gezelschap uit angst om alleen te zijn, dan komt de behoefte aan gezelschap minstens voor een deel voort uit verkeerde motieven. Als je alleen wilt zijn uit angst om met anderen in contact te zijn, uit angst voor mensen omdat de neiging je terug te trekken heel sterk is, dan komt het streven om alleen te zijn – opnieuw minstens voor deel - voort uit een verkeerd motief. Met andere woorden, ze kunnen beide zowel gezond als ongezond zijn. Een integer mens heeft ze allebei nodig en beide om constructieve redenen in plaats van iets uit de weg te gaan waar hij bang voor is. Het goede antwoord kan alleen gegeven worden na nauwgezet zelfonderzoek. Steeds meer zul je zien dat waarheid niet als een rigide wet geformuleerd kan worden. Het is altijd afhankelijk van hoe je je voelt en wat de onderliggende motieven zijn.”

VRAAG: Ik probeer woorden te vinden om mijn innerlijk conflict uit te drukken. De woorden lijken overdreven. Hoe kan ik er voor zorgen dat mijn woorden aansluiten bij wat ik in mijn onderzoek vind?

Allereerst zul je beter moeten begrijpen waarom je zo overdrijft en jezelf dramatiseert. Als je dat eenmaal begrijpt, zal de behoefte daaraan minder worden. De relatie tussen het een en ander zal meer in overeenstemming zijn. Nogmaals, zelfdiscipline is niet de remedie om dit te stoppen. Zelfs als het zou lukken, zou een ander (misschien schadelijker) symptoom te voorschijn komen. Zie dergelijke verschijningsvormen liever als nuttige symptomen.”

VRAAG: Heel vaak kan een onbewust mens erg gemakkelijk met iemand praten. Maar er zijn tijden dat er zo’n sterke barrière bestaat dat je er niet doorheen komt. De ander vraagt om het antwoord, maar toch luistert hij niet en je kunt hem niet bereiken.

“Degene die de vraag stelt, wil slechts een bepaald soort antwoord; dat wil zeggen hij wil een antwoord dat verenigbaar is met zijn eigen weerstanden. Hij wil geen antwoord dat hij niet leuk vindt. Dit veroorzaakt een innerlijke weerstand die zo sterk is dat hij niet meer kan luisteren. Hij kan niet binnenlaten wat tegen hem gezegd wordt. Bij iemand die zo denkt, moet je niet proberen het onderwerp door te drukken. Hoe groter de innerlijke druk in je is om door de weerstand

heen te breken, des te meer frustratie en ongeduld zul je voelen. En dit zal zeker effect hebben op de ander en zijn weerstand nog meer versterken. Bovendien is het uitermate nuttig om de reden te analyseren waarom je zo gefrustreerd en ongeduldig bent. Misschien gaat het om meer dan de goede wil om te helpen. Op de een of andere manier lijkt jouw capaciteit in het geding te zijn. Of de acceptatie van de waarheid heeft misschien een urgentie voor jou die niet realistisch is. Telkens wanneer er sprake is van dergelijke neigingen wordt er wederzijds een negatief effect gecreëerd dat de innerlijke problemen in beiden verergert. Maar erachter komen welke verborgen rol jij speelt - zodat dit voor jou een probleem kon worden - zal meer dan nuttig en heilzaam zijn, mogelijk zelfs voor beide partijen. Als er geen negatieve of problematische neigingen in jou zaten, zou je gemakkelijk de beperkingen van iemand anders kunnen accepteren. Dat weet je. Welnu, dit is een algemeen antwoord, dat voor velen van jullie van toepassing is.

Als er nog iets onduidelijk is met betrekking tot wat ik vanavond besproken heb, zal ik daar graag een volgende keer dieper op ingaan.

Moge deze eerste lezing van het jaar je niet alleen stof tot nadenken geven, maar je ook helpen bij het naar boven halen van bepaalde gevoelens waar je je nog niet bewust van was. Moge deze woorden op emotioneel niveau in je doorklinken. Als je je laat raken door deze lezing, kan ze zeer veel teweeg brengen! Dat is goed. Ik neem afscheid van jullie met al onze zegeningen voor het komend jaar en voor het werk dat je te wachten staat. Ja, hulp wordt jullie gegeven. Probeer te herkennen waar jij in jezelf hulp op een of andere manier beschouwt als iets wat van buiten komt en niet zozeer te maken heeft met je eigen inspanningen en streven. En niet als iets dat jij bovenal in jezelf mobiliseert.

Lieve vrienden, wees hierbij gezegend! Liefde en vrede voor jullie allen. Wees in God.

Deze lezing werd gegeven via Eva Pierrakos in 1961.
Oorspronkelijk uitgegeven door Center for the Living Force, Phoenicia (N.Y.) onder de titel 'Religion - True and False'.
Vertaald door Jan van der Horst in 1993; herzien in 1999 door Marije Mol.
© Stichting Gemeenschap het Pad. Uitgave 2009